

Statistikk fra Doktorgradsregisteret

Doktorgrader i tall

Bo Sarpebakken

Ny årsrekord i 2018

I 2018 ble det avlagt 1 564 doktorgrader ved norske læresteder, noe som betyr en økning på 5 prosent sammenlignet med antallet uteksaminerte i 2017. Antall disputaser i 2018 ligger dermed godt over den tidligere toppnoteringen fra 2013, da det ble avlagt 1 524 doktorgrader.

Økning ved de nye universitetene

Ved mange læresteder lå antall disputaser i 2018 om lag på samme nivå som året før. Mye av veksten kom ved de nye universitetene, og da spesielt ved OsloMet og Nord universitet, som begge minst doblet ph.d-produksjonen fra 2017. Også ved Høgskolen i Innlandet ble det avholdt dobbelt så mange disputaser i 2018 som i 2017. Blant de etablerte universitetene var det noe vekst i avlagte grader ved NTNU, mens det ved Universitetet i Oslo (UiO) var en liten nedgang. UiO er likevel lærestedet som uteksaminerer flest doktorer i Norge, fulgt av NTNU. Godt over halvparten av alle norske doktorgrader tas ved disse to lærestedene.

Jevn kjønnsbalanse totalt – ujevnt på fag

I 2018 var den overordnede kjønnsbalansen blant de som disputerte så jevn som den kan bli; 782 kvinner og 782 menn. Sett under ett har kjønnsfordelingen blant nyutdannede doktorer vært jevn siden 2012. Imidlertid er det til dels store kjønnsforskjeller på fagområdenivå.

Tabell 1 Antall avlagte doktorgrader 2016-2018 etter lærested.

Institusjon	2016	2017	2018
Universitetet i Oslo	451	493	468
NTNU	366	362	397
Universitetet i Bergen	227	222	226
Universitetet i Tromsø	104	118	118
NMBU	87	92	87
Universitetet i Stavanger	47	48	50
Universitetet i Agder	26	26	37
OsloMet - storbyuniversitetet ¹	10	15	36
Nord universitet	8	15	30
Universitetet i Sørøst-Norge ²	8	23	25
Norges Handelshøyskole	26	12	19
Høgskolen i Innlandet ³	6	9	18
Norges idrettshøgskole	10	12	17
Handelshøgskolen BI	12	14	15
MF vitenskapelig høyskole	5	6	8
Høgskolen i Molde ⁴	5	5	4
VID vitenskapelig høyskole	3	5	4
Norges musikkhøgskole	2	6	3
Arkitektur- og designhøgskolen	7	10	2
Totalt	1 410	1 493	1 564

¹ 2016-2017; Høgskolen i Oslo og Akershus

² 2016-2017; Høgskolen i Sørøst-Norge

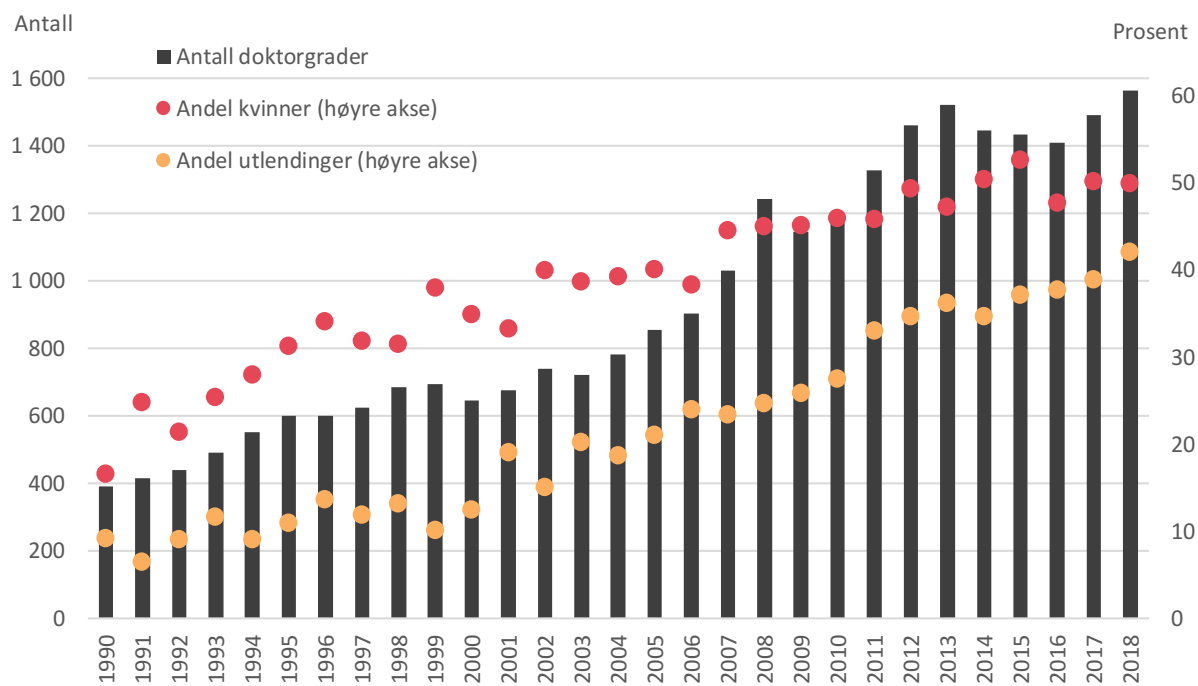
³ 2016; Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Hedmark

⁴ 2017; Inkl. en fellesgrad med Høgskolen i Volda

Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

Kvinner er i flertall blant de som tar en doktorgrad innenfor medisin og helsefag, samfunnsvitenskap og humaniora. I disse fagområdene er om lag 6 av 10 nye doktorer kvinner. I MNT-fagene er situasjonen en annen. Der dominerer mannlige kandidater. I matematikk

og naturvitenskap ble 60 prosent av doktorgradene i 2018 avlagt av menn, og i teknologi var mannssandelen hele 75 prosent etter at den økte fem prosentpoeng fra 2017.

Figur 1 Avlagte doktorgrader 1990-2018. Antall doktorgrader, og prosentandel avlagt av kvinner og utenlandske statsborgere. Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

Økning i teknologi og samfunnsvitenskap

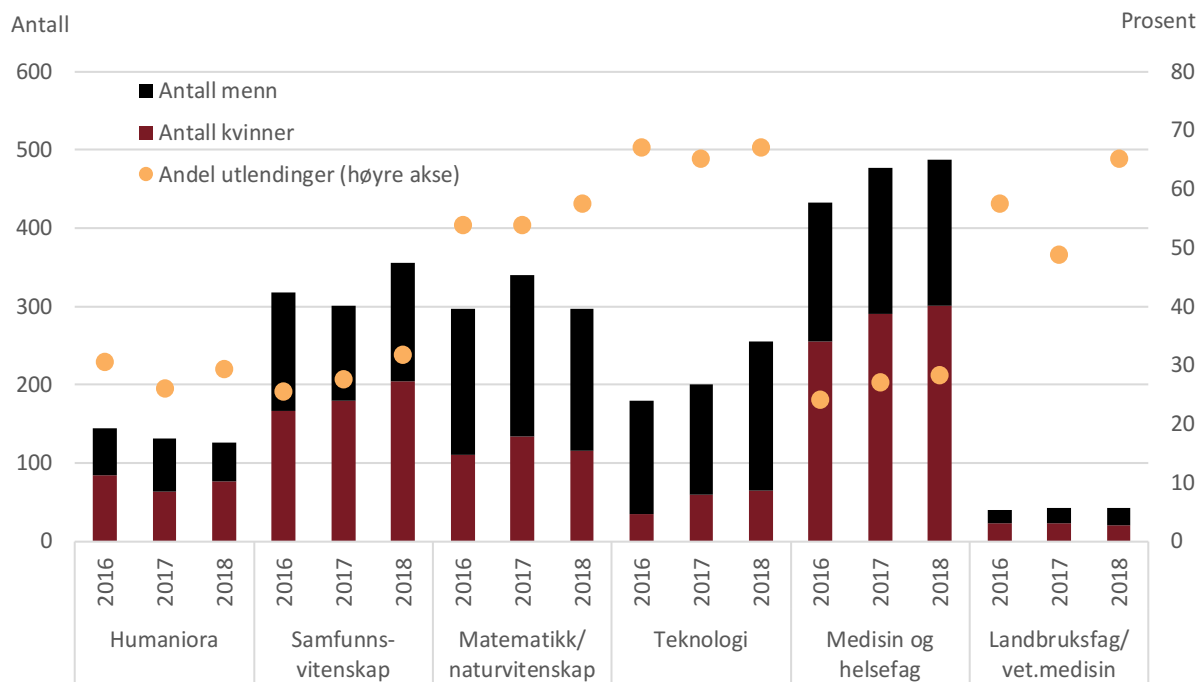
En knapp tredjedel av doktorgradene avlagt i 2018 lå innenfor medisin og helsefag, mens samfunnsvitenskap var det nest største området med 23 prosent av gradene. Avhandlinger innenfor matematikk og naturvitenskap utgjorde 19 prosent, teknologi 16 prosent, mens humaniora stod for 8 prosent.

I 2018 økte grader avlagt innenfor teknologi og samfunnsvitenskap betydelig med henholdsvis 27 og 18 prosent sammenlignet med 2017, mens det innenfor matematikk og naturvitenskap ble avlagt 13 prosent færre grader enn året før. For øvrige fagområder var det bare mindre endringer.

Flere utenlandske statsborgere

Vel 900 norske statsborgere tok doktorgraden i 2018, noe som var omtrent på samme nivå som i 2017. Antallet har endret seg lite i løpet av den siste tiårsperioden. Faktisk var det litt flere norske studenter som disputerte for en doktorgrad i 2008 enn i 2018.

Det innebærer at veksten, både i 2018 og i den forutgående tiårsperioden, i stor grad kan tilskrives at flere utenlandske statsborgere disputerer ved norske læresteder. 42 prosent av doktorgradene i 2018 ble avlagt av utlendinger, noe som er det høyeste nivået som hittil er målt. Etter at andelen utlendinger økte mye utover på 2000-tallet, var veksten lavere i perioden etter 2011, før den i 2018 igjen øker med tre prosentpoeng.

Figur 2 Antall avlagte doktorgrader 2016-2018 etter fagområde og kjønn. Prosentandel avlagt av utenlandske statsborgere (høyre akse). Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

Andelen doktorer med utenlandsk statsborgerskap økte i 2018 innenfor alle fagområder, men de er i særlig grad representert innenfor naturvitenskapelige og teknologiske fag. Utlendinger stod i 2018 for to tredjedeler av alle disputaser i teknologi og 58 prosent av doktorgradene som ble avlagt innenfor matematikk og naturvitenskap.

Nyhetsbladet Doktorgrader i tall kom ut for første gang i august 1994. Siden da er det utgitt en eller to utgaver per år. Nyere utgaver er tilgjengelig i NIFUs vitenarkiv hos Bibsys Brage. Statistikk finnes i [NIFUs FoU-statistikkbank](#). Nyhetsbrevet finnes også på [NIFUs nettsider](#).

Forespørsler kan rettes til: Bo Sarpebakken, NIFU
Tlf.: 960 94 042. E-post: doktorgrader@nifu.no

NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

NIFU
PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no